

Sygn. akt II AKa 164/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Przemysław Filipkowski (spr.)

Sędziowie: SA – Katarzyna Capałowska

SA – Dorota Radlińska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Marta Kamińska

przy udziale prokuratora Marka Deczkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2021 r.

sprawy K. S. (1)

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za tymczasowe aresztowanie i postępowanie w sprawie sygn. akt II Ds. 98/83 Prokuratury Wojewódzkiej w W.

na skutek apelacji, wniesionych przez pełnomocnika wnioskodawcy i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 marca 2021 r. sygn. akt XVIII Ko 41/20

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I obniża kwoty zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz K. S. (1):

a) tytułem odszkodowania do kwoty 14.000 /czternastu tysięcy/ zł,

b) tytułem zadośćuczynienia do kwoty 60.000 /sześćdziesięciu tysięcy/ zł;

II. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I odnośnie odszkodowania za przedmioty zatrzymane w dniu 26.05.1983 r. i umarza postępowanie w tej części;

III. utrzymuje w mocy wyrok w pozostałej zaskarżonej części;

IV. wydatkami za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 164/21

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. XVIII Ko 41/20 z dnia 03.03.2021 r.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca oskarżonego

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#	co do kary	
x	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<i>1.3.2. Podniesione zarzuty</i>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
x	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
x	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
x	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów	
---	---------------	--

1.4. Wnioski

#	uchylenie	x	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

<u>2.1.1. Fakty uznane za udowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1	1	Wnioskodawca	Zadośćuczynienie: 1/ Inwigilowanie K. S. (1) przez Służbę Bezpieczeństwa do 1987 r. 2/ Trudne warunki w Areszcie M. przy ul. (...) w W. w 1983 r.	1/ Wypisy z kart z kartoteki Biura C MSW; 2/ Z. R. o więzieniu na R. / list z 1983 r./	k. 211-212; k. 213-216
<u>2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione</u>					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

		Nie dotyczy			
--	--	-------------	--	--	--

2.2. Ocena dowodów

<u>2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
1	1/ Wypisy z kart z kartoteki Biura C MSW 2/ Z. R. o więzieniu na R. /list z 1983 r./	Brak podstaw do kwestionowania tych dokumentów.

<u>2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</u>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
1	Artykuł G. W. „Internowanie działaczy opozycji w stanie wojennym” k. 200-210	Okoliczności dotyczące internowania innych osób w stanie wojennym nie mają znaczenia, gdyż nie dotyczą K. S. (1), który był tymczasowo aresztowany w sprawie karnej.

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	

<p>1/</p>	<p><i>Pełnomocnika wnioskodawcy K. S. (1)</i> /bez numeracji/:</p> <p>- obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 7 kpk, polegającej na oparciu przez Sąd I instancji wyroku na selektywnie wybranym materiale dowodowym w szczególności poprzez nieuwzględnienie wyjaśnień wnioskodawcy, dotyczących wartości połowy z zatrzymanych przedmiotów;</p> <p>- obrazy przepisów postępowania, mającej wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 438 pkt 3 kpk, polegającej na błędzie w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegającym na uznaniu, że: wnioskodawca był niekonsekwentny w części zeznań dotyczących wartości połowy z zatrzymanych komponentów wyposażenia drukarni; były one niespójne z żądaniem wniosku; wnioskodawca nie potrafił dokonać wyceny poszczególnych komponentów wyposażenia; wskazane ceny we wniosku nie były poparte dowodami, które umożliwiałyby weryfikację ich wartości.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p>x niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>a/ W niniejszej sprawie 2 pierwsze zarzuty pełnomocnika sprowadzają się do podważania przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy oceny materiału dowodowego, a zatem należy je łącznie rozpoznać. Przy czym chodzi tu o obrazę art. 7 kpk dotyczącą zasady swobodnej oceny dowodów, a nie art. 438 pkt 3 kpk, który określa przecież, jakie zarzuty</p>		

może wysnuwać skarżący – czyli jego obrazy nie może dopuścić się Sąd, tylko skarżący poprzez niewłaściwe sformułowanie zarzutu. Natomiast okoliczności wskazane jako „błędy w ustaleniach faktycznych” nie mają takiego charakteru, gdyż dotyczą wprost oceny zeznań wnioskodawcy, a nie poczynionych na ich podstawie ustaleń.

b/ Podzielić należy konsekwentne poglądy orzecznictwa, że przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i jej braku w przypadku innych, pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeżeli zostało poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, rozważeniem okoliczności przemawiających na korzyść, jak i na niekorzyść wnioskodawcy, pozostaje zgodne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku /tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11.04.2018 r. sygn. IV KK 104/18, lex nr 2498022/.

c/ Zauważyć trzeba, że pełnomocnik nie podważył skutecznie oceny Sądu Okręgowego ujawnionych dowodów, w tym zeznań wnioskodawcy K. S. (1). Natomiast kwestia wartości połowy z zatrzymanych w dniu 26.05.1983 r. przedmiotów w leśniczówce nie ma znaczenia w ogóle dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, ponieważ art. 10 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego /Dz. U. z 2020 r. poz. 1820 ze zm./ reguluje sposób rekompensaty za zatrzymane

przedmioty i ustanawia inny tryb dochodzenia takich roszczeń, który jest odmienny od domagania się odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie art. 8 w/w ustawy. Wobec tego wartość zatrzymanych i utraconych przedmiotów nie jest istotna oraz nie wlicza się jej do przyznawanego odszkodowania, o czym niżej odnośnie apelacji prokuratora. W tej sytuacji zarzuty apelacji pełnomocnika w tej części są bezprzedmiotowe.

Lp.	Zarzut	
2/	Pełnomocnika wnioskodawcy K. S. (1) /bez numeracji/ obraży prawa materialnego tj. art. 24 k.c. w zw. z art. 445 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie polegające na niezasadnym ograniczeniu kwoty zadośćuczynienia, podczas gdy rozmiar krzywd przedstawionych przez wnioskodawcę, które zostały przez sąd uwzględnione w rzeczywistości przewyższa znacznie zadośćuczynienie w kwocie 100.000 zł.	# zasadny # częściowo zasadny x niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
a/ Skarżący nie uargumentował szerzej tego zarzutu i nie wykazał naruszenia art. 24 k.c. w zw. z art. 445 k.c. O ile za oczywiste uznać trzeba powstałe w toku niesłusznego postępowania karnego naruszenie dóbr osobistych wnioskodawcy K. S. (1) /art. 24 kc/, o tyle to sąd rozpoznający sprawę ocenia na podstawie okoliczności danej sprawy, jaka suma tytułem		

zadośćuczynienia jest odpowiednia w sytuacji danej osoby /art. 445 kc/.

b/ Zauważyć można, że Sąd Okręgowy dość szeroko wskazał okoliczności, które stanowiły podstawę do ustalenia wysokości przyznanego zadośćuczynienia – a w tym izolację wnioskodawcy K. S. (1), odczuwane starach i obawę o osoby najbliższe, trudne warunki osadzenia w celi, małe racje żywnościowe, uniemożliwienie korzystania z książek, wnioski o ukaranie dyscyplinarne, brak widzeń z osobami najbliższymi, groźby co do braku opieki nad córką i możliwość umieszczenia jej w domu dziecka, konieczność znoszenia przemocy / w tym seksualnej/ stosowanej wobec innych, negatywny wpływ na psychikę wnioskodawcy, utrudnienie realizacji planów naukowych na uczelni. Natomiast skarżący powołuje się jedynie na długotrwałą obawę o los rodziny i podejmowane działania przez organy bezpieczeństwa wobec wnioskodawcy, w tym karę twardego łoża i straszenie – które to okoliczności zostały już uwzględnione przez Sąd, przy czym kara dyscyplinarna „twardego łoża” była wnioskowana i w świetle ujawnionej dokumentacji nie została wykonana ani orzeczona. Zeznania wnioskodawcy nie zostały w całości potwierdzone, a w niektórych aspektach są sprzeczne z zachowaną dokumentacją, o czym niżej odnośnie apelacji prokuratora. Powoływanie się na bicie przez organy bezpieczeństwa nie zmienia oceny sytuacji i nie wpływa na podwyższenie zadośćuczynienia – wnioskodawca zeznał, że za odmowę powrotu ze spaceru otrzymał „kilka kopniaków” i karę twardego łoża /k.108v, 135v akt

XVIII Ko 41/20/, czyli miał to zrobić funkcjonariusz aresztu a nie pracownik organów bezpieczeństwa, co należy uwzględnić odnośnie samego użycia przemocy fizycznej, ale zastosowanie określonej kary dyscyplinarnej nie jest wiarygodne, skoro wyklucza ją dokumentacja. Natomiast wedle wniosku wnioskodawca miał być 2 razy bity w areszcie, co nie zostało uzasadnione /wniosek k. 14 akt VIII Ko 102/19 i wniosek k. 13 akt XVIII Ko 41/20/. Dopiero ponownie słuchany 25.02.2021 r. K. S. podał nowe informacje, że szef (...) Wywiadu i Kontrwywiadu próbował grożąc wymusić na nim zeznania, on nie wytrzymał i „rzucił się” na tego szefa, a wtedy 4 funkcjonariuszy go pobilo /k.135v/ - co nie jest potwierdzone przez żaden inny dowód, jak też miało stanowić reakcję na fizyczny atak wnioskodawcy, czyli byłyby to uprawnione działania obronne funkcjonariuszy. K. S. powołał się także na przemoc zastosowaną wobec niego w czasie zatrzymania /k.135v/, co należy uwzględnić jako prawdopodobne. Natomiast inwigilowanie K. S. (1) przez Służbę Bezpieczeństwa do 1987 r. nie jest skutkiem sprawy karnej ani osadzenia, a działalności opozycyjnej, czyli nie wpływa na podwyższenie wysokości zadośćuczynienia.

Wniosek

Pełnomocnik K. S. (1) wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku:

1/ w pkt 1 poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy dalszej kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia;

zasadny

częściowo zasadny

x niezasadny

2/ w pkt 2 poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy dalszej kwoty 118.967,63 zł tytułem odszkodowania.		
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
W świetle analizy zarzutów apelacji pełnomocnika przeprowadzonej wyżej w pkt 1-2 nie zasługują na uwzględnienie wnioski o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy dodatkowych kwot. Natomiast w istocie pełnomocnik zaskarżył orzeczenie w części oddalającej wniosek tj. pkt II, a nie zasądzającej czyli pkt I.		
Lp.	Zarzut	
3/	<p>Prokuratora /bez numeracji/ - błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mającego wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, iż wnioskodawcy przysługuje odszkodowanie w kwocie 22.500 zł z tytułu utraconych przedmiotów zatrzymanych w czasie ujawnienia nielegalnej drukarni tj. maszyn drukarskich, papieru i farby oraz wydrukowanych publikacji, podczas gdy art. 10 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego reguluje sposób rekompensaty za zatrzymane przedmioty.</p>	<p>x zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		

a/ Stwierdzić należy, że prokurator stawiając ten zarzut błędu w ustaleniach faktycznych odwołuje się w istocie naruszenia prawa materialnego i procesowego tj. art. 10 w/w ustawy z 23.02.1991 r.

b/ Zasadnie prokurator podnosi, że art. 10 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego reguluje sposób rekompensaty za zatrzymane przedmioty. Chodzi tu o rzeczy, co do których orzeczono przepadek lub konfiskatę na rzecz Skarbu Państwa albo zatrzymano w toku postępowania karnego, co do którego stwierdzono nieważność orzeczenia. Tak stało się zaś z zatrzymanym w dniu 26.05.1983 r. wyposażeniem drukarni – maszynami, urządzeniami i materiałami drukarskimi oraz wydrukowanymi książkami. Podzielić trzeba stanowisko orzecznictwa, że w takim przypadku właściwy jest odrębny tryb postępowania przed sądem cywilnym. W razie niemożności zwrotu przedmiotów ich równowartość wypłaca się ze środków Funduszu Reprywatyzacji – art. 10 ust. 1 w/w ustawy /tak np. postanowienie sygn. II Akz 366/12 z 19.09.2012 r. Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. I ACa 513/10 z 3.12.2010 r., Legalis; wyrok Sądu Najwyższego sygn. II CK 705/04 z 19.05.2005 r., Legalis/. Stosownie do art. 10 ust. 2 w/w ustawy, w takich sprawach Skarb Państwa jest reprezentowany przez państwową jednostkę organizacyjną, w której władaniu jest dane mienie a w razie braku

takiej jednostki Skarb Państwa jest reprezentowany przez organ administracji rządowej, któremu przekazano do dysponowania mienie, z kolei w przypadku braku takiej jednostki Skarb Państwa jest reprezentowany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

c/ W tej części podstawą roszczenia nie może być art. 8 w/ w ustawy i zasądzona suma 22.500 zł jako połowa wartości zatrzymanych przedmiotów jest aktualnie nienależna. Wobec tego kwotę odszkodowania obniżono do niekwestionowanej wysokości 14.000 zł tytułem utraconych zarobków. Natomiast wnioskodawca powinien wystąpić o zwrot zatrzymanych przedmiotów lub odszkodowanie do właściwego organu na drodze cywilnoprawnej.

Lp.	Zarzut	
4/	<p>Prokuratora /bez numeracji/:</p> <p>- błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mającego wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, iż kwota 80.000 zł za 2-miesięczny okres tymczasowego aresztowania tj. od dnia 26.05.1983 r. do dnia 27.07.1983 r. jest odpowiednia i adekwatna do stopnia krzywdy wnioskodawcy i równoważy okoliczności, jakich doznał – podczas gdy sąd meriti zasądził nadmiernie wygórowaną wartość rekompensacyjną;</p> <p>- obrazy prawa procesowego tj. art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 366 kpk poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i oparcie orzeczenia na niepełnym materiale dowodowym.</p>	# zasadny x częściowo zasadny # niezasadny

<p>Zwiężle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>a/ Podnieść należy, że prokurator stawiając pierwszy z tych zarzutów tj. błędu w ustaleniach faktycznych odwołuje się w istocie do wadliwej i niepełnej oceny materiału dowodowego, ponieważ zarzut ma dotyczyć niewłaściwej analizy i pominięcia niektórych okoliczności. W tej sytuacji celowe jest łączne odniesienie się do obu zarzutów. Natomiast prokurator nie zaskarżył wyroku w całości, ale w części, skoro nie kwestionuje oddalenia wniosku w pozostałym zakresie z pkt II ani wysokości odszkodowania do 14.000 zł i zadośćuczynienia do 20.000 zł z pkt I.</p> <p>b/ Odnośnie kwestii oceny materiału dowodowego powtórzyć można, że przekonanie Sądu o wiarygodności jednych dowodów i jej braku co do innych pozostaje w zgodzie z art. 7 k.p.k., jeżeli wynika z rozważenia całokształtu okoliczności sprawy, nie jest sprzeczne ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz zostało przekonująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. Uchybienie normie zawartej w przepisie art. 410 k.p.k. może nastąpić jedynie w wypadku nieuwzględnienia przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej i w zakresie istotnym dla orzekania /tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.03.2014 r. sygn. III KK 396/13, lex nr 1451526/. Natomiast art. 366 kpk nakazuje, aby Przewodniczący czuwał nad prawidłowym przebiegiem rozprawy bacząc, aby zostały wyjaśnione</p>	

wszystkie istotne okoliczności sprawy.

c/ W sprawie doszło do obrazy art. 7 i art. 410 kpk, która nakazywała zmianę zaskarżonego orzeczenia co do kwoty przyznanego zadośćuczynienia w postulowanym kierunku. Skarżący nie wykazał zaś naruszenia art. 366 kpk, skoro nie wskazuje na niewłaściwy przebieg rozprawy, a tylko wadliwą i niepełną ocenę dowodów. Natomiast odnośnie odszkodowania prokurator nie kwestionował tej oceny i zaakceptował ustalone kwoty tj. 14.000 zł tytułem utraconych zarobków za 2 miesiące i pozostałą część z tytułu utraconych przedmiotów.

d/ Pojęcie sumy odpowiedniej dotyczącej zadośćuczynienia ma charakter nieokreślony. Niemniej w doktrynie i judykaturze wskazane zostały kryteria, którymi należy kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie ma mieć charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomiczną wartość. Jednocześnie wartość ta nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być stosownie do art. 445 § 1 kc „odpowiednia” w tym sensie, że powinna być – przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego - utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do nadmiernego bogacenia się. Natomiast kryterium przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa ma znaczenie pomocnicze /tak np. postanowienie Sądu Najwyższego z 22.01.2015

r. III KK 252/14, Legalis; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 07.09.2018 r. II AKa 297/18, Legalis/.

Wysokość zadośćuczynienia zależy w szczególności od długości okresu, w ciągu którego wnioskodawca był niesłusznie pozbawiony wolności. Kolejnymi przesłankami są warunki pobytu w areszcie, możliwość korzystania z opieki medycznej, możliwość utrzymywania kontaktu z rodziną, kwestia, czy stosowano wobec osoby pozbawionej wolności w sposób bezprawny przemoc, a także wpływ izolacji na życie i zdrowie osoby bezprawnie pozbawionej wolności przy uwzględnieniu jej zawodowej i społecznej roli /porównaj np. wyrok Sądu Najwyższego z 20.10.2011 r. IV KK 137/11, OSNKW 2011/11 poz. 105; postanowienie Sądu Najwyższego z 20.02.2014 r. V KK 379/13, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 12.02.2014 r. IV KK 151/13, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 10.12.2015 r. II KK 275/15, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z 16.05.2018 r. V KK 39/18, Legalis/.

e/ Rację ma prokurator, że Sąd Okręgowy pominął długość tymczasowego aresztowania K. S. (1) tj. od dnia 26.05.1983 r. do dnia 27.07.1983 r., które trwało przez 2 miesiące, a nie 3, na które pierwotnie zastosowano izolacyjny środek zapobiegawczy. Uwzględnić trzeba, że wnioskodawca zadeklarował w czasie przyjęcia do Aresztu Śledczego dobry stan zdrowia i fakt wcześniejszego leczenia psychiatrycznego, w tym szpitalnego, od 30.11.1981 r. w związku z depresją /część B akt osobowych k.39 i książka zdrowia osadzonego k.56 akt VIII

Ko 102/19/. Miał wtedy wagę 56,80 kg /k.57 w/w akt/, a więc nie była to waga ciała po opuszczeniu aresztu, jak twierdzi pełnomocnik. W związku z tym nie wykazano istotnego ani trwałego uszczerbku na zdrowiu, chociaż należy przyjąć pewną utratę wagi na skutek osadzenia. Nadto wnioskodawca utrzymywał kontakt korespondencyjny z rodziną – wysłał listy: 7 do żony, 8 do rodziców i 2 do K. S., a otrzymał 4 listy od żony i pierwszy już 8.06.1983 r., 4 od rodziców i 1 od państwa I. /k.51 akt VIII Ko 102/19/. Przyjąć należy, że samo postawienie zarzutu i osadzenie nie miało wpływu na brak kariery naukowej i nie skutkowało niemożnością ubiegania się o pozostanie na Uniwersytecie (...) przez K. S., który w czasie studiów korzystał z urlopu zdrowotnego od 1.10.1981 r. do 30.09.1982 r. /k. 48 akt XVIII Ko 41/20/, prowadził działalność opozycyjną i pomimo ukończenia studiów nie obronił pracy magisterskiej, gdyż zaczął pracować jako dziennikarz i nie miał czasu /tak zeznania k. 109v, 110v/ oraz pracował w latach 1983 -1989 w redakcji miesięcznika Vacat /tak wniosek k. 7 akt XVIII Ko 41/20, zeznania wnioskodawcy k. 109/. Nadto otrzymał ocenę 3,5 ze szkolenia obronnego dnia 28.05.1985 r. /k.45 akt XVIII Ko 41/20/, czyli nie uniemożliwiło mu to ukończenia studiów. Zmiana planów życiowych miała związek z zaangażowaniem się K. S. w działalność opozycyjną i z ukrywaniem się oraz późniejszą inną aktywnością i inwigilowaniem przez Służbę Bezpieczeństwa, a nie z represjami w postaci sprawy karnej i tymczasowego aresztowania. To sam wnioskodawca podjął taką decyzję i nie uniemożliwiono mu kariery naukowej – nie

wydano takiej decyzji ani nie oddalono żadnego wniosku w tym zakresie. Wnioskodawca został zaś dyscyplinarnie ukarany /3 wnioski k. 42-47 akt VIII Ko 102/19/, ale 2 wnioski pozostawiono w aktach i tylko 1 raz wymierzono karę nagany, którą to karę prawidłowo ustalił Sąd I instancji. Sugestie pełnomocnika o „czyszczeniu akt” tj. usuwaniu informacji o takich karach z uwagi na wizytę papieża J. P. II i wysłannika Międzynarodowego Czerwonego Krzyża w areszcie - są dowolne i w realiach sprawy nieuzasadnione, uniemożliwiłyby też właściwą i pełną ocenę danej osoby z punktu widzenia ówczesnych władz. Podnieść trzeba, że to na wnioskodawcy i pełnomocniku spoczywa ciężar dowodu w sprawie, tzn. muszą oni udowodnić zaistnienie faktów, z których wywodzą skutki prawne / art. 6 kc, który ma zastosowanie do spraw o odszkodowanie i zadośćuczynienie/. W tych istotnych kwestiach wnioskodawca ani pełnomocnik nie wykazali, aby ich twierdzenia były zasadne, skoro są niepotwierdzone i sprzeczne z danymi z akt.

f/ Pozostałe argumenty prokuratora nie były zasadne. Informacja od K. S. w czasie przyjęcia do AŚ, że nie martwi się losem żony i dziecka, gdyż od dłuższego czasu byli w separacji – nie świadczy o rzeczywistym rozstaniu i nie wpływa na obniżenie sumy zadośćuczynienia. Rozłąkę z rodziną należy wiązać z ukrywaniem się K. S., co wypływa z zeznań jego samego /k.108, 134v akt XVIII Ko 41/20/ i A. G. /k.115 w/w akt/, a nie z zerwaniem więzi rodzinnych. Nie wykazano, aby wnioskodawca korzystał z pomocy żywnościowej z różnych źródeł spoza aresztu, a więc taki

wniosek prokuratora jest dowolny. Zatem należy przyjąć pewną utratę wagi u wnioskodawcy na skutek osadzenia. Nie wykluczono także, że wnioskodawca przebywał razem z więźniami kryminalnymi i był świadkiem przemocy na tle seksualnym – a co wpływa z relacji jego i L. P. oraz zostało uznane za wiarygodne przez Sąd I instancji, który miał możliwość bezpośredniego kontaktu i przesłuchania K. S.. Prokurator nie wykazał, aby warunki higieniczne i bytowe w celi były lepsze niż przyjęto i nie zmienia tego kwestia, że to sami osadzeni sprzątają celę. Przyjąć należy, że wnioskodawca prowadził protest głodowy z powodu odmowy korzystania z książek z biblioteki aresztu do momentu otrzymania książek, gdyż taka sytuacja jednoznacznie wynika z jego zeznań i wniosków dyscyplinarnych /k. 42 i 44 akt VIII Ko 102/19/. Ewidentne jest, że na skutek postawienia zarzutu popełnienia czynu zabronionego i osadzenia K. S. doznał negatywnych dolegliwości psychicznych. Dodatkowo uwzględnić trzeba przemoc zastosowaną wobec wnioskodawcy w czasie zatrzymania i w areszcie ze strony Służby Więziennej.

g/ Słusznie prokurator wskazuje, że określenie wysokości zadośćuczynienia powinno opierać się na zbiektywizowanych kryteriach wynikających z postępowania dowodowego, a nie na subiektywnych odczuciach wnioskodawcy. Wysokość ta winna być utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom życiowym społeczeństwa. Podzielić trzeba stanowisko skarżącego, że Sąd Okręgowy nadał nadmierną wagę zeznaniom i odczuciom

<p>wnioskodawcy i jego żony co do doznanej krzywdy i zasądził kwotę wygórowaną. Przyjąć trzeba, że suma 60.000 zł tytułem zadośćuczynienia będzie stanowiła właściwą rekompensatę dla K. S. za doznane dolegliwości związane z prowadzonym przeciwko niemu postępowaniem karnym i tymczasowym aresztowaniem.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy z tytułu odszkodowania kwoty 14.000 zł i z tytułu zadośćuczynienia kwoty 20.000 zł – na rozprawie wniósł o przyznanie zadośćuczynienia w kwocie 40.000 zł.</p>	<p># zasadny x częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>W świetle analizy zarzutów apelacji prokuratora przeprowadzonej wyżej w pkt 3-4 zasługuje na uwzględnienie wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kwoty 14.000 zł z tytułu odszkodowania, natomiast wniosek o obniżenie zadośćuczynienia był częściowo zasadny w zakresie obniżenia do kwoty 60.000 zł.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
	<p>Nie dotyczy</p>	

Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
Nie dotyczy	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
<u>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
<u>1.</u>	Przedmiot utrzymania w mocy
<u>W pkt III - utrzymano w mocy wyrok w pozostałej zaskarżonej części tj. pkt II wyroku co do oddalenia wniosku w pozostałym zakresie.</u>	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Powody wskazano w części 3 – tj. nieuwzględnienie apelacji pełnomocnika.	
<u>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
W pkt I - zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I obniżono kwoty zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz K. S. (1): a) tytułem odszkodowania do kwoty 14.000 zł, b) tytułem zadośćuczynienia do kwoty 60.000 zł.	
Zwięźle o powodach zmiany	

Obniżenie wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia wynika z rozważań w części 3 pkt 3 i 4 – tj. uwzględnienia w znacznej części apelacji prokuratora.	
---	--

<u>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>		
<u>5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</u>		
1.1.	Nie dotyczy	# art. 439 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia		
Nie dotyczy		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości Nie dotyczy	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia		
Nie dotyczy		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania W punkcie II - uchylono zaskarżony wyrok w punkcie I odnośnie odszkodowania za przedmioty zatrzymane w dniu 26.05.1983 r. i umorzono postępowanie w tej części.	x art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

<p>Uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie I odnośnie odszkodowania za przedmioty zatrzymane w dniu 26.05.1983 r. i umorzenie postępowania w tej części – wynika z uwzględnienia apelacji prokuratora i rozważań w części 3 pkt 3 oraz znajduje oparcie w art. 17 § 1 pkt 11 kpk. Art. 10 ustawy z 23.02.1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego wskazuje na inny tryb dochodzenia roszczenia za zatrzymane przedmioty w toku postępowania karnego, w którym ostatecznie stwierdzono nieważność orzeczenia.</p>		
4.1.	Nie dotyczy	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
<u>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</u>		
Nie dotyczy		
<u>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</u>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Nie dotyczy	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

IV.	Wydatkami za postępowanie odwoławcze obciążono Skarb Państwa na podstawie art. 554 § 4 kpk.
-----	---

7. PODPIS
Przemysław Filipkowski Katarzyna Capałowska Dorota Radlińska

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik K. S. (3)		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Punkt II wyroku /błędnie wskazano pkt 1 i 2/		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
x na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
x w części	#	co do winy	
#	co do kary		
x	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
x	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
x	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
x	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	uchylenie	x	zmiana

<u>1.3. Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Punkt I wyroku /błędnie wskazano całość wyroku/		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść x na niekorzyść	# w całości		
x w części	#	co do winy	
#	co do kary		
x	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
x	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
x	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
<u>1.4. Wnioski</u>		

#	uchylenie	x	zmiana
---	-----------	---	--------